

Jaroslav Petr
Tanec stínů
(ikarie 1997/07)

I.

Od rána se nic nedaří. Nosiči při přechodu přes řeku utopili dva balíky. V jednom byl proviant, který se dal oželeť. S druhým odnesla voda chemikálie do polní laboratoře a to je citelná ztráta. Navíc se nepovedlo navázat spojení s ústředím, a tak museli v poledne neplánovaně zastavit a připravit vše na náhradní relaci.

Reino nervózně sledoval hodinky. Smluvený čas pro náhradní spojení uplynul před pěti minutami. Zdálo se, že i tentokrát stavěli satelitní anténu zbytečně.

Vzduch se chvěl ohlušujícím pískáním midušů, malých slizkých tvorů, kteří v ekosystému planety plnili funkci pozemských žab. Žerou na co přijdou a celou noc nenechají nikoho pořádně vyspat. Bzučák telefonu v jejich pronikavém pískání skoro zanikl.

Reino lačně chňapl po sluchátku. Na chvíli si přestal stírat šátkem pot z tváře a ohnal se po čemsi, co se podobalo moskytovi.

"No konečně, Kirku."

"Hele, Reino, zkouším se s tebou spojit už dvě hodiny..."

"Proč jste nevolali hned ráno!?"

"Dostali jsme echo, že se vás snaží lokalizovat Greenpeace."

"Sakra. Doufal jsem, že to vzdali. Jak jste to s nimi zvládli?"

"No, podle všeho vás budou hledat v systému delta Orionu."

"Jen aby jim to vydrželo. Máš pro mě ty informace o Kašupetech? Moji šuavští nosiči se bojí, že na ně narazíme."

"Dělal jsem, co bylo v mých silách."

"No a?"

"Moc toho není. Náš antropolog si myslí, že by to mohli být potomci jakési pozemské extremistické náboženské sekty. Hlásali na Zemi něco jako cudný život. Pohlavní styk povolen jen pro početí dítěte a tak... Jinak vyznávali naprostou sexuální abstinenci."

"Chudáci," vzdychl si Reino.

"Pak ze Země zmizeli. Nikdo neví pořádně kam. Snad se stáhli do ústraní na nějaký periferní planetární systém. Někteří by mohli skončit i tam u vás. Snad jsou to ti tví Kašupetové, kdo ví."

"Ti sektáři se taky mohli usídlit někde úplně jinde, že jo," zavrčel Reino vztekem. "Díky, Kirku. Není nad přesné údaje."

"Je mi líto, Reino. Antropolog si netroufne odhadnout, kam se ti sektáři poděli, ani co se s nimi za ta léta izolace stalo. Dneska z nich prý

mohou být klidně nenasytí promiskuiti. Opatrně jsem oťukal pár kulturních antropologů na univerzitách, ale ti krčí rameny. V jedné naší databázi jsem o té sektě našel zmínku, že prý dovedli proměnit dospělého člověka v dítě..."

"Když tě poslouchám, tak mám pocit, že se jim to povedlo s tebou. Prosím tě, Kirku, potřebuju solidní informace, a ne takovéhle kraviny," přerušil ho Reino.

"No, každopádně buďte opatrní."

"Dobrá rada nad zlato."

"Promiň, ale víc toho o nich nebylo k mání," odsekl Kirk a uraženě se odmlčel.

"Jak to jde?" dodal po chvílce smířlivěji.

"Nestěžuju si..."

"To rád slyším."

"...nebylo by mi to nic platné," dokončil Reino větu a spokojeně se zašklebil. Připravoval si tenhle fórek od rána.

"Máte něco nového?"

"Co bys pořád nechtěl? Tyhle expedice jsou všechny stejné. Před stoletím v Mato Grosso nebo dneska tady. Jaký je v tom rozdíl? Včera jsem našel dva nové exempláře miduše. Vypadá to na dosud nepopsané druhy. Jestli to ovšem není samec a samice od jednoho druhu. Udělal jsem testy jejich kožních sekretů. Dopadly slibně. Je tam jasná přítomnost D-aminokyselin. Myslím, že najdeme zajímavé věci. S tím vybavením, co tu mám, nemůžu dělat zázraky. Ale nedivil bych se, kdybychom narazili na vzor pro výrobu nějakého silného analgetika. Některé frakce se chovají hodně podobně jako dermorfin. To by se nám hodilo. Patent na dermorfinové deriváty nám za tři roky propadá..."

"Fajn, Reino. Nějaké potíže?"

"Nuda. Je to pořád stejné. Vedro, déšť a hádky s domorodci. Mám toho po krk."

Na plachtu přístřešku bubnoval hustý déšť, koncert midušů drásal uši.

"Je tu Irit. Chceš ji?"

Měl chuť položit sluchátko.

"Slyším, že se ti vede báječně," ozval se ze sluchátka ženský hlas.

"Jo, skvěle," odsekl. "Stojím po kotníky v bahně a boty mám plné něčeho, co se živí mou krví. Takové modré pijavice dlouhé jako prst. Všechno mám promáčené a plesnivé - boty, šatstvo, občas i to, co nabírám na lžici z jídelní misky. Beru denně tolik prášků, že by z toho zcepeněl i kůň. A včera jsem měl záchvat něčeho, co se nápadně podobalo malárii. Slabý, ale byl. Prostě paráda."

"Tak proč se nevrátíš?"

"Při té příležitosti bych si tě mohl vzít a založit rodinné hnízdečko, ne? Díky, nechci!"

"Sprostáku. Jestli sis nevšiml, tak spolu máme dítě..."

"To tvrdíš ty! Narodilo se minulý měsíc a já jsem tě víc jak tři čtvrtě roku neviděl..."

"Mám certifikát o výsledcích genetické zkoušky otcovství."

"Jestli je pravý, o čemž pochybuju, budu platit alimenty. Chceš mi dát číslo konta, kam to mám posílat?"

"Ty hnusnej, cynickej mizero!"

"Hele, zbytečně utrácíme firemní prachy na naše soukromé hádky. Jen dáváme šanci Greenpeace, aby si mě zaměřili a ztropili randál, že tu drancuju přírodní bohatství cizích světů. Ani mě nenapadne, abych to tady ukončil dřív, než sám uznám za vhodné. Příští expedice se sem může dostat taky za dvacet let. A to už tady nejspíš budou jen povrchové doly na nějakou rudu! Nech si to vysvětlit od Kirka. U vás je půl třetí ráno, takže na sebe budete mít čas a nikdo vás při tom nebude rušit!"

"Neblbni, Reino, buď na tu holku aspoň slušnej," ozval se Kirkův hlas.

"Nápodobně, Kirku. A dej si na ni bacha. Pro svoje příští dítě si taky může nechat vystavit certifikát o výsledcích genetické zkoušky otcovství!"

Praštil sluchátkem.

Každá situace má své řešení. Základ je udržet si co největší míru nezávislosti. Na alkoholu, tabáku, drogách, ženských i slávě. Reino se snažil, aby nebyl závislý na ničem a na nikom. Pak mohl volit ta nejlepší řešení, bez skrupulí, bez omezení. A taková řešení byla účinná.

Mohlo mu být té holky líto. Ale pak mu hrozilo, že se dopustí chyby. A chyba zůstane chybou, i když ji udělá z lítosti, ze soucitu. Nehodlal dělat v životě mnoho chyb.

Pod přístřešek vklouzl promoklý tlumočník Juan.

"Půjďme, pane?"

Reino přikývl.

Šuavští nosiči stáli nevšímavě v dešti. Tohle byl jejich svět, domov jejich rasy. Modré pijavice ani bodaví tvorové podobní moskytům je nevzrušovali. Na Juanův pokyn rychle strhli prozatímní tábor, sbalili náklady a seřadili se do dlouhého zástupu. Reino mávl rukou a expedice se dál prodírala modrým, vlhkým peklem.

II.

Nosiči se zoufale vlekli a Reino se držel, aby je nezačal nevybíravě popohánět. Zkusil to jen jednou, na začátku expedice. Šuavové tenkrát složili náklady a Reina to stálo dva dny času a balíky cigaret a žvýkaček,

než si opět naložili zavazadla do košů spletených z lián a byli ochotní pokračovat v cestě.

Zástup nosičů se zastavil. Reino se prodíral kolem rozpačité přešlapujících Šuavů. Juan pospíchal za ním.

Čelo karavany zastavilo před kmenem rozložitého stromu. Šuavové vystrašeně drmolili jeden přes druhého a ukazovali někam vysoko do koruny pralesního velikána. Dva z nich shodili náklad ze zad. Jeden se váhavě šoural zpátky.

"Juane, zeptej se jich, co se děje?"

Tlumočník se vzrušeně dohadoval s nosiči a výraz v jeho tváři nevěstil nic dobrého.

A je to tady, vzdychl si. Když si člověk neváží malých průšvihů, přijdou větší. Nesnesitelné pískání midušů snad ještě nabralo na intenzitě.

"Tak co, Juane?"

"Je to vážné, pane."

"Musíme je přesvědčit. Zkusíme se porozhlédnout v kopcích. Vystoupáme pár stovek metrů, najdeme suché místo, postavíme tábor, nosiči si odpočinou. Řekni jim, že dostanou přiděl cigaret navíc."

"To už jsem zkusil, pane. Chtějí se vrátit. Mají strach."

"To jsem pochopil," odbyl ho Reino. "Ale čeho se, proboha, najednou bojí!"

"Mluví o Kašupetech..."

"Kde by se tu vzali. Už ty šuavské podvodníky znám jako své boty. Vytáhnou na světlo pohádky o Kašupetech, jen když čítí, že bych jim mohl připlatit."

"Vidíte tu světlou skrnu na kmeni tohoto stromu. Tam nahoře, pod tou prohnutou větví?"

Juan ukázal vysoko do koruny stromu.

"No a co?"

"To je zbytek vybraného hnízda divokých včel tanaju. Ta světlá skvrna vznikla tak, že někdo sekýrou odsekal dřevo, aby se dostal do dutiny stromu k plástvím medu."

"To mohl udělat kdokoli," namítl Reino.

Nedovedl si představit, že by někdo vyšplhal tak vysoko bez stupaček a jištění horolezeckým lanem.

Juan zavrtěl hlavou.

"Včely tanají nemají žihadla, pane. Člověku, který se pokusí vybrat jejich hnízdo, zalezou do vlasů a ukoušou mu je u samých kořínků. Žádný z domorodců by nepřežil tu pohanu chodit s holou lebkou. Jen Kašupetové na to kašlou."

"Juane, přemluv ty chlapy. Řekni jim, že připlatím."

"Na vašem místě bych je poslechl, pane. Kašupetové mají mocné šamany..."

Reino se nahlas zasmál.

"Já vím, dovedou proměnit dospělého v dítě nebo tak nějak, že jo?"

"Taky jsem se tomu dřív smál, pane. Ale dovedou zmenšit své nepřátele. Nepromění je v dítě, jenom je zmenší. Slyšel jsem o expedicích, po nichž se našlo jen něco jako dětské jesle..."

"Kecy," přerušil ho Reino. "Ale dobrá, pro dnešek nejdeme dál a utáboříme se,"

Reino slyšel o amazonských indiánech, kteří dokázali zmenšit hlavy zabitých nepřátel do velikosti pěsti. Tohle bude nejspíš něco podobného. Jen náležitě přibarvené lidskou fantazií a strachem. Žil na nejrůznějších světech dost dlouho, aby nevěřil na báchoroky. I pro ty nejfantastičtější věci se mu vždycky podařilo nalézt rozumné vysvětlení.

Juan křikl něco na Šuavy, ale ti okamžitě začali reptat a ukazovat zpátky.

"Chtějí se vrátit co nejdříve k poslednímu provizornímu tábořišti."

Reino rezignovaně přikývl. Do soumraku už toho moc neujdou. Ráno si třeba nechají nosiči říct, aby pokračovali do hor.

Snad by bylo nejlepší ukončit expedici a vrátit se. Jenže neznámý horský hřeben lákal. Reino se těšil, že se při průchodu různými vegetačními pásmy střetnou s úplně novou faunou a florou. Na vrcholcích můžou být i endemité druhy, rarity. Toho zvláštního pocitu, když držel v ruce organismus, který před ním nikdo nepopsal, se nedokázal nabažit.

III.

Svívalo. Midušové se už přestávali ozývat nočním houkáním a z korun stromů zazníval jejich ranní pískot. Noční zvuky pomalu umlkaly.

Reino vstal ještě za tmy, aby se porozhlédl po světélkujících larvách obřího brouka. Vylézaly ze ztrouchnivělého dřeva jen na krátkou chvíli těsně před rozbřeskem. Jejich sekrety obsahovaly bakterie, které zcela určitě přivedou k nadšení vývojové laboratoře koncernu.

Vracel se sotva znatelnou pěšinou, kterou si prorazil v hustém kapradí, a těšil se na hrnek horkého kafe. Díval se pod nohy a hlavou narazil do něčeho, co viselo nad stezkou. Na větev stromu tu někdo zavěsil košík spletený z lián.

Když vyrážel na výpravu za broučími larvami, nic takového tu nebylo. Tím si byl jist. Opatrně si prohlížel košík, který se mírně pohupoval nad stezkou v kapradí. Nic se v něm nehýbalo. Pak zaslechl zvuk, při němž mu přeběhl mráz po zádech. Spokojené dětské broukání.

Přitáhl si košík k sobě. Cítil, zeje vystlaný jemným ptačím peřím. Nakoukl dovnitř. Leželo tam nahé dítě. Chlapeček.

Chtěl křiknout na Juana. Zvedl pohled od košíku a mezi stromy zahlédl bezhlučně se míhající siluety.

Zaklel a dítě se neklidně zavrtělo. Šuavové si pěkně pospíšili, jestli už teď mají sbalený náklad a chystají se na zpáteční cestu. Juan s nimi zřejmě moc nepořídil.

Rozběhl se směrem, kde mezi stromy prosvítalo šedavé plátno stanů.

"Hej! Počkejte ještě..."

Zmlkl uprostřed věty.

To nebyli Šuavové!

Hlavy šuavských nosičů ležely na hromadě a nazí muži pomalovaní po celém těle bílou hlinkou je po jedné balili do palmového listí.

Kašupetové!

Reino se vrhl zpátky do houští. Několik nahých bojovníků se rozběhlo za ním.

V běhu vrazil do kolébky. Ta se divoce rozkývala a dítě začalo vřískat.

Reino běžel naslepo pralesním šerem. Utíkal do kopce, k vrcholům horského hřebene. Mohl se jen domýšlet, jak blízko za sebou má své pronásledovatele.

Slunce už asi stálo vysoko nad pralesem, když se doškrabal na vrcholky horského hřebenu. Všude kolem byla mlha. Měl strach, že zabloudí a vrátí se zpátky. Přímo do náruče Kašupetů. Rozhodl se přejít na druhou stranu hor. Ať tam čekalo cokoli, nemohlo to být horší než horda hrdlořezů, která vyvraždila tábor.

Až do soumraku hledal schůdnou cestu příkrými srázy. Pak si našel suchý kout pod skalním převisem a v neklidném polospánku přečkal noc.

Se svítáním se les probouzel spoustou zneklidňujících zvuků. Reino si ulomil silný klacek a opíral se o něj jako o hůl. Klopýtal od stromu ke stromu. Pozdě odpoledne našel podle zápachu mršinu jakéhosi zvířete. Shnilé maso nedokázal polknout. Opatrně z něj vybíral bílé, jako prst dlouhé červy, pečlivě je otíral o mokrou travu a cpal si je do úst. Stačilo to jen k chabému ošizení prázdného žaludku a Reino věděl, že v téhle chvíli ani nemůže chtít víc. I tahle dost nepříjemná situace musí mít přeci nějaké řešení.

IV.

Bloudil lesem několik dní. Spal v korunách stromů a několikrát mu přálo štěstí, že narazil na ptačí hnízdo s neopeřenými holaty, která snědl. Ale většinou neměl k jídlu nic jiného než pár zelených bobulí, jež byly čím dál vzácnější.

A pak uslyšel volání. Ze všeho nejvíc se podobalo vlčímu vytí, ale bezpochyby to byl lidský hlas. Ovládl první záchvat vzrušení a vydal se směrem, odkud se ten kvílivý zvuk ozýval. Po několika krocích narazil na širokou stopu proraženou v hustém kapradí a sledoval ji. Na jejím konci zahlédl nehybné tělo. Blížil se k němu a opatrně se rozhlížel. Mohla to být léčka.

Muž ležel na zádech a chrčivě oddechoval. Na prsou se mu v bublinách jasně červené krve rytmicky otevírala hluboká rána. Reino se znovu opatrně rozhlédl. Nikde se nic nepohnulo. Nemohl se zbavit dojmu, že je to past. Sklonil se nad zraněným. Muž ztěžka zvedl ruku a mávl jí, jakoby chtěl Reina od sebe odehnat.

"Táhni pryč!" vyrazil ze sebe s nesmírnou námahou, ale tak slabě, že mu Reino ztěží rozuměl. "Zmiz odsud!"

Ten chlap nemluvil tou nesrozumitelnou šuavskou hatmatilkou, kterou si Reino musel nechat překládat. Mluvil notně zkomoleným pozemským standardem.

Reinovi se zatočila hlava při pomyšlení, že se přeci jen dostal zpátky do civilizovaných končin, snad do blízkosti tábora geologů.

Tvář raněného pokrytá ornamenty žlutého tetování se při každém slově stáhla bolestí. Reino viděl smrt až příliš často, než aby nepoznal, že mu ten muž před očima umírá. Prsty umírajícího svíraly křečovitě křížek zavěšený na krku.

"Já ji zabil..." vyrazil ze sebe s námahou. "Nemůžu přeci umřít... bez... když nemám.

Zacloumal křížkem. Tenký řetízek se mu zařezával do kůže na krku a pak se přetrhl.

"Ego te absolvo a peccatis tuis. In nomine Patris et Filii et Spiritus sancti. Amen."

Reino drmolil slova, o kterých se domníval, že je dávno zapomněl. Možná je i popletl. Hlavní bylo, že muž slyšel to, co chtěl slyšet: Odpouštím ti tvé hříchy ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. Amen.

Každé slovo stálo umírajícího spoustu sil, a ty ho rychle opouštěly.

"Musíš... dřív než... stín ... dřív..."

Reino nechápal, co se mu muž snaží s takovou naléhavostí sdělit.

"Je tu někde tábor? Geologové nebo třeba misie, patrola Greenpeace!" křičel na umírajícího.

Chytil ho za ramena a posadil jej.

Muž zalapal po dechu. Tvář se mu zkřivila bolestí.

"Dostanou tě... musíš dřív... než propadneš..."

"Na to ti kašlu!" křičel Reino. "Kudy se dostanu k lidem! Kde jsou! Odkud jsi přišel!"

Najednou cítil, jak tělo v jeho rukách ztrácí nad sebou vládu. Raněný zemřel dřív, než ho stačil položit zpátky na zem.

Za Reinovými zády zaprašťelo křoví. Otočil se a vytřeštěně zíral na postavy zahalené do šedých splývavých plášťů. Tváře zakryté rouškami, v rukou oštěpy a dlouhé nože.

Reino potlačil myšlenky na útěk. Kdyby ho chtěli zabít, udělali by to dávno. I teď mohl kdokoli z nich hodit oštěp. Každá situace má své řešení, opakoval si a horečně uvažoval.

Jak můžou vydržet ve vlhkém horku pralesa v takových hábitech, napadlo ho.

Ze zahalených obličejů vykukovaly jen oči. Pleť u kořene nosu postrádala namodralý nádech typický pro Šuavy a další domorodce. Že by Kašupetové? Dostal strach. Ti ale byli nazí, pomazaní hlinkou. Možná je to jiný kmen. Nebo nejsou na válečné stezce.

"Hledám expedici," promluvil opatrně.

"Buď zticha!"

Výkřik pozemským standardem byl nesmlouvavý.

Bojovníci ho obstoupili. Teď už utéct nemohl, i kdyby chtěl.

Na hlasu, který ho okřikl, bylo něco zvláštního. Ale co? Mořil si hlavu a potil se.

Ženský hlas! To byl ženský hlas. Všechno to byly ženské! Dohadovaly se mezi sebou.

Reino jejich standardu pořádně nerozuměl. Mluvily jakýmsi příšerným dialektem.

Dohadovaly se, kdo odnese odpad. Pak se čtyři ženy vydaly na cestu směrem k horskému hřebeni. "Odpad" nesly na zádech v proutěných košících. Odnášely děti!

Reino si připadal jak ve zlém snu.

Zbývající ženy přistoupily k mrtvole muže. Jedna z nich se sehnula a několika seký dlouhého nože mrtvole zohavila obličej.

Reinovi se zvedl žaludek. V těch třech nebo čtyřech úderech ostří byla chladná nenávist, bez zábran, bez náznaku citu.

Ruce mu svázaly za zády šlahounem liány a hnaly ho před sebou. Když zpomalil, ucítil na zádech hroty oštěpů.

Z každé situace lze nalézt východisko, opakoval si. Úplně z každé. I z téhle. Byl přesvědčen, že už hodně pochopil. Snad to bude k něčemu dobré.

Zatím ale neměl proti zakukleným ženám nejmenší naději. Byly rychlé a neúprosné.

Několikrát ho hnaly korytem potoka. Klopýtal po kluzkém kamení, podlézal pod poloshnilými kmeny stromů.

Konečně vyšli z husté vegetace na udusanou půdu lesní stezky. Teď se mu šlo snáz. Toužebně vyhlížel vesnici nebo tábořiště a doufal, že ho tam nechají alespoň na chvíli odpočinout.

Úzkou soutěskou vstoupili do údolí sevřeného strmými skalami. Jednou z jeho stěn se vinulo do závratné výšky schodiště vytesané do kamene. Ženy smýkly Reinem ke schodům a donutily ho po nich stoupat. Namáhavě zdvihal nohy, ačkoliv byl přesvědčen, že už nedokáže udělat ani krok.

Netahaly by se s ním až sem, kdyby ho chtěly zabít, utěšoval se. Určitě ho neženou po schodech, jen aby ho pak shodily dolů. Určitě ne. Ještě bude mít šanci. Přitom si uvědomoval, že logika těch podivných žen může být na hony vzdálená tomu, co považuje za logické on.

Když konečně doklopýtal na malou plošinu vysoko ve stěně, podlamovaly se mu nohy. Před ním se černalo ústí jeskyně přehrazené mříží. Obrovité strážné zahalené do šedivých hábitů odemkly těžké zámky, nadzdvihly mříž a po hlavě ho strčily dovnitř.

Za zády mu třeskla mříž a on v pádu narazil do povykujícího shluku lidských těl. Vztekla se po něm ohnali pěstmi. Rozdal kolem sebe pár ran a pak se prodral z hloučku vězňů do kouta k zadní stěně jeskyně. V té chvíli byl vděčný za to, že přežil.

Se soumrakem vhodily strážné přes mříž do kobky pár placek a naběračkou s dlouhou rukojetí naplnily vodou velkou tykvici. Skoro nikdo z vězňů si jídla ani vody nevšímal. Jen pár chlapů se trochu napilo a uhryzlo chvatně několik soust. A i ti se hned vrátili ke kovové mříži, za níž se otvíral pohled do údolí. Reino se vrhl na vodu i jídlo a konečně se po dlouhé době dosyta najedl.

Pomalů se vzpamatoval. Nepochyboval o tom, že se ocitl v táboře kašupetských žen. Byl přesvědčen, že tu žijí v izolaci od mužů. Oddělený život mužů a žen měl svou logiku. Jestli se sekta, z které Kašupetové vzešli, tak výrazně zaměřila na potlačení pohlavního pudu, mohli její příslušníci završit své snažení vzájemnou izolací obou pohlaví. Z mužů jsou dnes zabijáci. Snad si tak vybíjejí neukojený pohlavní pud. Kdo ví. Tábor expedice vyvraždili zřejmě dokonale. Se svými ženami se střetávají asi jen výjimečně. Jednou z příležitostí je zřejmě předávání dětí mužského pohlaví. Chlapci vyrůstají mezi muži, děvčata u žen.

Šílená představa? V její prospěch svědčila kolébka s malým hošíkem, kterou našel u tábora. Byla tam připravená pro kašupetské muže. Sám ostatně viděl ženy odnášet z ženské komunity malé hošíky jako "odpad".

Reino se snažil Kašupety pochopit. Proniknout do jejich myšlení, do jejich představ o světě. Jen tak měl naději, že je přelstí, že nalezne ze své situace to správné východisko.

Pokud se kašupetským ženám rodí děti, nemůže to být s jejich odříkáním tak žhavé, usmál se sám pro sebe a hned vzápětí usnul.

V.

Jeskyňní burácel jekot a vytí. Zvířecké kňučení a chraplavé výkřiky trhaly Reinovi uši.

Vychrtlé postavy vězňů se tlačily u mříže. Strážné je srážely zpět, ale muži se nedali odbýt. Do rvačky se zapojili skoro všichni. I ti, kteří slabostí sotva stáli. Ženy si ale razily cestu k místu, kde na zkřížených nohách sedělo několik lidských trosek upírajících nepřítomné pohledy do hlubin údolí.

Jednoho z nich zdvihly za ruce a nohy a on se ochotně nechal nést. V jeho tváři se rozlil blažený výraz. Zajíkal se nadšením a z koutku úst mu vytékaly sliny. Zbývajícím vězňům se jej snažili ženám vyrvat a sami se cpali k mříži. Konečně se mříž zavřela. Vězni ztichli. Ovládlo je zoufalství.

Reino nic nechápal. Ničemu z toho, co zatím viděl, nerozuměl a byl z toho nesvůj. Potřeboval rozumět, všechno kolem sebe chtěl pochopit. Propouštěly snad kašupetské ženy toho muže na svobodu?

Vězňové se jeden po druhém vraceli k mříži. Svírali její pruty, až jim klouby bělely námahou. Zklamání a nešťastní vyhlíželi přes mříž dolů do údolí. Reino se postavil na špičky, aby jim viděl přes ramena.

Strážkyně zatím dovlekly zajatce k úpatí protější skalní stěny. Pohodily ho tam a odešly pryč. Muž ležel bez hnutí. Ležel tam tak dlouho, že si Reino začal myslet, že ten muž zemřel.

A pak se objevila ona. Muži se při pohledu na ni roztřáslí. Byla neskutečná. Jako přízrak. Pohybovala se neuvěřitelně lehce. Neměla na sobě šedivý hábit. Neměla na sobě vůbec nic. A byla nádherná. Krásná tak, až z ní šla zvláštní, zvrácená hrůza. Reino si jen matně uvědomoval, žeje v ní i něco zvířecky krutého. Ten pocit netrval dlouho. Zmizel pod přívalem vzrušení, jež ho úplně ovládlo. Styděl se za sebe.

Kroužila kolem bezvládně ležícího zajatce jako písečný vír hnaný pouštním větrem. Reino jen marně hledal přirovnání pro to, co se před ním odehrávalo. Byla krásná jako podzimem obarvený list chycený na hladině lesní tůně.

Muž u jejích nohou se pohnul, jako kdyby se na něj z tančící ženy přelila vlna živočišné síly. Zachvěl se. Jeho údy se začaly vláčně a nesmírně pomalu pohybovat. Nakonec se ta vy zábla postava dokázala zvednout na kolena a vztáhnout k ženě ruce.

Muži kolem Reina tiše zaskučeli. Jejich obličeje získaly nepřítomný výraz narkomana, který dostal svou drogu. Mnozí z nich bez zábran

onanovali. Třeštili oči na tu ženskou a po zarostlých bradách jim tekly sliny.

Muž předhozený přízračné ženě se dokázal postavit na nohy. Možná poprvé po dlouhých dnech, které proseděl u mříže kobky. Nejistými kroky popošel k ženě, ale ta se přehnala tanečními kroky těsně kolem něj, takže ji minul a znovu padl na zem. Tentokrát již vstal o poznání snáz. Znovu, ještě zběsileji se po ní vrhl. Reino nedokázal postřehnout pohyb, kterým se vězni vyhnula.

Unikala mu tak samozřejmě, jako vytéká voda z dlaní mezi rozevřenými prsty. Vězeň se po ní vrhl s narůstající sveřepostí a silou. Dokázala zlomit hrot každého z útoků v posledním okamžiku, kdy se již zdálo, že ji musí sevřít svými doširoka roztaženými rukama. Možná to nejvíc ze všeho připomínalo zápas dvou krvelačných zvířat bojujících na život a na smrt. Zároveň to v sobě skrývalo jakýsi hlubší smysl, který Reino nebyl schopen odhalit.

I skála za tou zápolící dvojicí jako kdyby pomalu začínala reagovat na jejich pohyby. Nejprve to Reino považoval za hru světla. Ale pak začaly na skalní stěně stále jasněji vystávat stínové obrysy postav. Vířily ještě divoceji, než ti dva ve svém urputném zápase. Některé ze stínů byly sotva patrné, ale jiné se rýsovaly na světlém kameni ostrou černí. Byly ohromující, ale přesto netvořily nic víc než pouhou kulisu tomu, co se dělo před skalní stěnou.

Šálení smyslů, halucinace vyvolaná nervovým vypětím? Reino si zuřivě mnul víčka, až se mu před očima roztančila ohnivá kola.

Žena vířila kolem muže v divokých a stále těsnějších křivkách. Několikrát se jí muž dokázal letmo dotknout, což přivádělo vězně za mříží k šílenství. Souboj gradoval v děsivém tempu, v němž dokázal muž zachytávat ženu čím dál tím častěji a pevněji. I ona se vymaňovala z jeho sevření se stále větší námahou a snad i neochotněji.

Nakonec se jejich těla zaklesla do sebe a vířila v divokém reji po zemi. Když poněkud ochabli, Reino poznal, že se ti dva páří jako bájně šelmy, které se musí navzájem napít své krve, než se spojí jedna s druhou.

Muž se třásl touhou po vyvrcholení. Žena sledovala vlastní cíl. Pomalu se sunula i s mužem směrem ke skále. Nakonec se opíral zády o skálu plnou tančících stínů. Stíny kolem něj vířily a natahovaly k němu ruce.

Reino jej viděl stále hůř. Nebylo to nastupujícím soumrakem. Muž jako kdyby se ve skále pozvolna rozpouštěl. Reino nechápal, co se s věznem děje, až do chvíle, kdy žena náhle odstoupila od skály. Z její oběti zůstal na kameni jen sytý černý stín, který se líně pohyboval, tančil.

Reino couvl od mříže. Rozhlédl se kolem sebe a to co spatřil, jím otřásl ještě víc. Všichni zajatci nalepení na mříži tomu pozvolna mizejícímu stínu na skalní stěně záviděli.

VI.

Následující dny trávil Reino jako v horečnatém snu. Jídlo nechával stejně jako jeho spoluvězni bez povšimnutí, noci probděl. Rozum ho poprvé v životě zradil. Na vlastní oči viděl něco, co si nedokázal vysvětlit, co nedokázal pochopit. Byl to pro něj šok. A nedokázal se z něj vzpamatovat.

Čas od času se otevřela mříž a do kobky vpadly strážkyně. Reino před nimi zděšeně couval až do nejzazšího kouta jeskyně.

A pokaždé se odehrávala tatáž odporná vřava. Muži se rvali o to, kdo bude vybrán jako oběť. Strážkyně si jich ale nevšíмали. Rozdaly kolem sebe pár ran, aby se protlačily rozdivočelým houfem k jakémusi ubožákovi polehávajícímu bezvládně u mříže. Když si odnesly oběť, zakryl Reinovi výhled přes mříž dav chlapů hýkajících neukojenou žádostí po přízračné tanečnici, touhou, aby se mohli nechat zaklít do stínu na skalní stěně.

Reino se zařekl, že se na to nebude dívat. Nakonec neodolal. Doufal, že sám sebe usvědčí z mámení smyslů, z halucinací. Ale viděl pokaždé totéž - hrůzu proměny člověka v pouhý stín. Nesmyslnou, nevysvětlitelnou, nepochopitelnou. Proměnu, která bezpochyby čekala i na něj. Proměnu, kterou nedokáže pochopit a proto se jí nedokáže ani vyhnout. Cítil se zrazený vlastním mozkiem. Poprvé v životě si připadal skutečně bezmocný a nevěděl, co má dělat.

Každá situace má své řešení, má své východisko. Opakoval si to donekonečna.

"I tahle situace?" ptal se sám sebe. A nedokázal si odpovědět.

Strádal nekonečné dny v depresích a strachu, než se přistihl, že tu ženu vídá rád. Vyháněl tu zrádnou myšlenku z hlavy, bojoval s ní, ale vracela se mu zcela neúprosně stále silněji a naléhavěji. Snažil se nedívat na její tanec před skálou plnou ožvlých stínů v naději, že se mu přestane líbit. Dokázal to jen párkrát.

Když podlehl pokušení, styděl se za sebe jen na chvíličku. Pak si ho úplně získala. Byla ještě úžasnější, než jakou si ji vybavoval v představách, které ho v noci probouzely hrůzou. Vydržel se dívat až do samého konce jejího strašného tance. Propadl té obludné podívané jako kokainu nebo alkoholu.

Vždycky se smál narkomanům. Byli to chudáci, co si neuměli poručit. Byl přesvědčený, že jemu se nic podobného nikdy nestane. Teď

sám na sobě pozoroval, jak ztrácí nezávislost, na níž si vždycky tak zakládal.

Celý jeho dosavadní život rychle bledl a ztrácel význam. Expedice a výzkum pro farmakologický koncern nikdy nebyly. Nikdy nebloudil pralesem, neviděl uřezané hlavy Šuavů. Připadalo mu, že vždycky seděl u mříže kobky a nedělal nic jiného, než čekal na ni, až přitancí...

Nikdy vlastně neviděl ani toho mrtvého s křížkem z tmavého dřeva na krku. Nebo snad ano?

Co mu to tenkrát říkal? Určitě si to ještě pamatuje. Přeci všechno nezapomněl!

Najednou byl úplně posedlý touhou vzpomenout si na poslední slova toho mrtvého. Jen proto, aby sám sebe přesvědčil, že se z něj ještě nestalo zvíře. Není uslintaný ubožák, jemuž stéká chám po stehnech při pohledu na vlastní neodvratný konec. To ne! Je člověk s univerzitním vzděláním! Přírodovědec!

Označit se za nezávislého si už netroufal.

"Z každé situace existuje východisko!"

Jak to řekl ten muž, než umřel? Jak?

Mlátil hlavou o stěnu, rozkousával si prsty do krve, aby si vzpomněl. A aby snad dokázal odolat pokušení dívat se na tance té ženy.

"Musíš... dřív než stín... "tak nějak to bylo.

"Dřív."

Určitě na Reina naléhal, aby udělal něco dřív než... než co?

Ráno vynesly strážkyně dalšího ubožáka. Rysy z tváře mu skoro smazala špína. Musely ho násilím odtrhnout od mříže, které se z posledních sil držel, přestože netoužil po ničem jiném, než aby si ho vzaly. Nesly jej polomrtvého bez zájmu i sebemenšího náznaku soucitu, jako kdyby to byl jen žok páchnoucí výkaly a hnilobou.

Byl to ten nejbídnější tvor, jakého Reino kdy viděl, a přesto mu všichni kolem záviděli. Takhle nezničí člověka ani ta nejhorší vězení na periferii Galaxie...

V té chvíli si Reino uvědomil, že strážkyně vybírají z kobky vždy toho největšího ubožáka. Pokaždé. Vždycky je to ten, kdo úplně propadl své šílené touze. Ten, z jehož vůle už nezbylo nic.

Jak blízko má on sám k tomuhle stavu? V té chvíli mu najednou bylo poselství mrtvého jasné.

Zděsil se. Kolik času už promarnil. Zbývá mu ho dost na to, aby se ještě zachránil? Dokázal ten muž uprchnout? Nenamlouvá si nic? Není to jen jeden z příznaků pokročilého šílenství? Stále častěji pro něj bylo snazší vyrovnat se s představou vlastního šílenství, než aby uvěřil tomu, co vidí.

Celou noc se mučil pochybami. K ránu se ranami pěstí probil těly spoluvězňů až k mříži. Uvelebil se tam a nepřítomným pohledem se zahleděl dolů k protější skále. Bylo rozhodnuto.

VII.

Nevěděl, jak dlouho bojoval sám se sebou, s pokušením tančící ženy, s vábením stínů. Nakonec už nedokázal rozlišit, co ještě předstírá a co nikoliv. Někdy měl pocit, že touze po té ženě nepropadá. Jenže hned vzápětí ho ta představa naplnila tak upřímným smutkem, že o ní začal pochybovat. Procházel záchvaty poblouznění, z nichž procítil jen do návalů deprese a hrůzy ze ztráty vlastní identity. Když mu vypadl první zub, uvědomil si, že nezadržitelně chátrá i tělesně.

Pak jednou ráno sevřely Reina pevným stiskem ruce strážkyň a vlekly ho ven z kobky. Bylo mu to jedno. Jen kdesi hluboko v mozku mu dřímalo pocit, že tohle je ta chvíle, pro niž v poslední době žil. Dočkal se.

Pár nejdivočejších vězňů se servalo se strážkyněmi o jeho pochybnou výsadu. To ale pro Reina skončilo ve chvíli, kdy za ním zapadla mříž. Ženy ho snesly po schodišti ve skalní stěně na dno údolí a pohodily u paty Skály stínů. Pak odběhly pryč. Zůstal sám a čekal.

Přišla jako jarní vítr, který po třeskuté zimě láme mrazy a zahání sněhová mračna. Reino se musel ze všech sil držet, aby se k ní hned nevrhl. Ležel nehybně na zemi a s hrůzou zjišťoval, že jí proti své vůli podléhá. Začalo to nekontrolovaným třesem údů, prsty na rukou se mu svíraly křečemi, které rychle nabíraly na síle. Pak musel vstát. Musel. Nepovedlo se mu to hned napoprvé, ani napodruhé, ale nakonec to dokázal. Stál tvář v tvář skále, na níž vířily stíny. Jako kdyby ho vábily mezi sebe.

Přijď...

Přijď, Přijď!

Skočil po ženě, ale minul ji. Ucítil jen závan vzduchu plný její vůně, když proklouzla těsně kolem něj. Zabořilo ho, že mu unikla. Hrála si s ním.

Když se ho poprvé dotkla, byl bez sebe blahem.

Pak ji konečně chytil. Bloudil rukama po jejím vlnícím se těle. Stále víc ho tlačila ke skále. Několikrát přejel prsty pokožku na jejím krku. Cítil rozbouraný tep v jejích žilách.

Teď. To je ta chvíle. I tahle situace má své východisko, své řešení.

Věděl, co musí udělat, ale váhal.

Pořadila s ním o další krok blíž skále. Blíž reji stínů.

Musel se rozhodnout, co vlastně chce. Bylo to těžké, bože, tak těžké. Znovu ucítil v dlaních její hrdlo a bušení tepu.

Pak stiskl její krk prsty a bylo mu, jako kdyby měl sám umřít. Bojoval s touhou pustit ji a rdousil ji stále větší silou. Díval se jí zblízka do očí. Neviděl v nich ani strach ani touhu po životě. Snad v nich zahlédl úžas.

Tiskl ze všech sil. Cítil, jak se mu pod prsty bortí chrupavky hrtanu a lámou krční obratle. Když už nedokázal déle svírat její krk, vyklouzla mu z rukou a svezla se mu mrtvá k nohám.

Byl zase sám. Strážkyně během Tance stínů pokaždé někam mizely. I na tom založil svůj plán. Jenže teď se mu ze všeho nejvíc chtělo zůstat s ní. Kleknout si u její mrtvolky a brečet.

První kroky byly neskutečně těžké, ale nakonec se klopýtavě rozběhl. Prchal od skály plné mrtvých stínů i od ní. Zesláblé nohy ho nechtěly nést, ale přesto se hnal do kopců. Musí se dostat do hor, přejít je a vrátit se na místo, kde stával expediční tábor.

VIII.

Když se vyškrabal na vrcholky horského hřbetu, dovolil si na chvíli vydechnout. Posadil se na zem. Dotkl se zády vyhřáté skály, ale hned před teplým kamenem ucukl. Věděl, že je to nesmysl, ale vzpomínka na Skálu stínů byla ještě příliš živá.

Podíval se zpátky. Hustý koberec namodralého pralesa se táhl až k obzoru. Odsud vypadal jednotvárný a nudný. Ani náznakem nedával najevo, co všechno se v něm skrývá.

"Měl bych sejít z hor a pokračovat v cestě. Měl bych sejít dolů. Hledat lidi," brumlal si.

Stále častěji si musel nahlas říkat, co má udělat. Nechat pracovat podvědomí bylo nebezpečné.

Má se těšit na návrat do civilizace? Věděl, co ho čeká. Nejdříve asi šuavští domorodci nebo snad katolické misie. Pak čistá košile a zdravotně nezávadná voda, pořádné jídlo, léky a vitaminové preparáty, satelitní telefon. A nakonec biochemické laboratoře, Kirk a představenstvo správní rady koncernu. Vdavekchtivá Irit a její dítě. Jeho dítě.

Všechno mu to připadalo neskutečné. A nevýrazné, jakoby beze smyslu. Nic ho nedokázalo zaujmout. Jen to, co zažil v Údolí stínů. Necítil žádnou radost z nabyté svobody, z toho, že se dokázal vymanit z vlivu té ženy.

Dokonce se několikrát přistihl, jak lituje její smrti. A nepřestával po ní toužit. Věděl, že je to nesmysl. Je mrtvá. Zabil ji vlastníma rukama. Jinak by zničila ona jeho.

Šílená, sebevražedná touha vrátit se a ještě jednou uvidět Tanec stínů ho neopouštěla. Občas zesílila tak, že ji jen ztěží zvládal.

Teprve teď začínal tušit sílu pout, která ho k tančící čarodějce vážou. Hlavou se mu honily šílené myšlenky. Jako v delíriu, jako při záchvatu malárie. Musel ji zabít už ten muž s ranou na prsou. Jak jinak by se mu podařilo utéct? Ale ona pak dál čarovala u Skály stínů!

Co na tom, že se to vymyká zdravému rozumu? Copak ten dokáže vysvětlit všechno? Možná vstala z mrtvých, převtělila se. Kdo ví, co všechno je možné. Najednou si byl skoro jistý, že ta žena nemohla zemřít. Nemohla!

Rychle vstal.

"Musím jít, než bude pozdě. Musím jít," přesvědčoval sám sebe.

Nevěděl jak dlouho bloudí džunglí. Pak zahlédl nad stromy kouř.

Lidé!

"Žádný Tanec stínů není. Nebyl!" opakoval si. "Jen halucinace. Určitě nám dávali něco do jídla nebo do vody. Čert ví, jaké halucinogeny se dají získat ve zdejších pralesích."

Vzpomněl si, že kdesi četl o davovém šílenství. U duševně zdravého člověka zavřeného s šílencem se mohou začít projevovat tak přesvědčivé příznaky šílenství, že ani psychiatr není s to hned rozlišit, kdo z těch dvou je blázen.

"Ano tak nějak to muselo být. Muselo! Jinak to nedává smysl."

Pomaloučku začínal věřit. A začínal se znovu pyšnit svým mozkiem. Přeci jen našel východisko z té zatracené situace. Zvládl to! Z ošacení mu zbyly jen cáry. Snad ho ti lidé dobře přijmou.

IX.

Kirk seděl v křesle a unaveně si přejížděl dlaní po tváři.

"To přeci není možný."

"To jsem si myslel taky," namítl Reino. "Zeptej se Juana, jestli mi nevěříš."

Juan vyfoukl kouř ze silného doutníku a tiše přikývl.

"Já jsem si to taky zkoušel všechno racionálně zdůvodnit. Všechno. I tu čarodějkou. Když jsem odtamtud utíkal, musel jsem sám sebe přesvědčit, že to byl jen sen. Halucinace, davová psychóza nebo co já vím. Nemohl jsem uvěřit, že šlo o kouzla a čáry. Nebo o něco, co se jeví jako kouzla našim racionálním mozům."

"No jistě, ale..."

"Stejně tak jsem si vyložil tu jejich schopnost proměnit dospělého člověka v dítě. Je to nesmysl, nehoráznost, lhal jsem si. Když jsem našel košík s tím kojencem, bylo mi to jasné," usmál se Reino hořce.

"U Kašupetů žijí obě pohlaví odděleně. Ženy se nestýkají s muži. Otěhotní jen vybrané kněžky při těch svých rituálech u Skály stínů. Je to důsledek do krajnosti dohnané pohlavní zdrženlivosti jejich předků."

Kašupetské ženy vychovávají jen dcery. Chlapce odkládají v džungli tak, aby je našli muži a mohli se postarat o jejich výchovu. A někdy se mohlo stát, že muži zmasakrovali nějakou výpravu a v tom zmatku někde dítě přehlédli. Ženské přešly hory, podstrčily chlapce mužům, ale ti ho nenašli. Stačilo pak, aby někdo přišel na místo vybitého tábora a našel tam dítě. A ta bajka byla na světě. Takhle jsem si to vysvětloval!"

"To má logiku..."

"Houby logiku!" zařval Reino. "Tak se na mě podívej!"

Natáhl před sebe malé ručky a pak se zhroutil zpátky do křesla. Maličký tvor, stěží osmdesát centimetrů vysoký, se otřásal vzlykotem.

"Narazil jsem na tábor kašupetských mužů. Nejdřív jsem si myslel, že mi jednoduše uříznou hlavu. Teď si říkám, že by to snad bylo lepší. Ani nevím, co všechno se mnou dělali. Nepamatuju si to. Bylo to strašné, Kirku. Příšerné!"

Kirk vstal a položil Reinovi ruku na třesoucí se ramínka.

"Prožil si peklo, než se dostal na místo starého tábora," ozval se tiše Juan. "Tam jsem ho také nakonec našel. To, co z něj teď je, pane. Nejdřív ta čarodějka... já bych tomu věřil, pane..."

"Já tomu nemůžu uvěřit," vzdychl si Kirk. "Prostě nemůžu! Kdybych to neviděl na vlastní oči..."

"Zní to neuvěřitelně, pane. Tady v té pěkné kanceláři to vypadá jako nesmysl. Ale tam v džungli se takové věci dějí."

Kirk přikývl. Možná spíš jen nevěřícně potřásl hlavou.

"Venku čeká Irit. Mám ji zavolat, Reino?"

Maličký muž se posadil v křesle. Rozum mu velel, aby odmítl.

"Jo, ať přijde," zašeptal po chvílce váhání.

ilustroval J. Hora